

روانشناسی - کنکور سراسری ۹۱

چون در متن سؤال، اشاره ای به استفاده‌ی عملی از یافته‌های پژوهش نشده و تنها هدف، بررسی میزان عملکرد حافظه‌ی دانش آموزان است؛ بنابراین از نوع «تحقیقات بنیادی» محسوب می‌شود.

از جمله حوزه‌های اصلی تحقیق در روان‌شناسی، حوزه‌ی «شناختی» است که پردازش اطلاعات در زمینه‌های توجه، «حافظه»، یادآوری، تفکر، زبان و حل مسئله را مورد بررسی قرار می‌دهد.

(کلیات، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۲۶۶. گزینه‌ی «۳»

یکی از ویژگی‌ها و مشخصات اصلی رشد این است که رشد، «یک فرایند مرحله‌ای، مداوم و پیوسته» است. متخصصان رشد عقیده دارند که ۱۲ سال اول زندگی، نقش مهمی در زندگی فرد ایفا می‌کند. در طول این دوره از زندگی، کودک در همه‌ی ابعاد رشد می‌کند و همواره در حال تغییر است. بدیهی است که دامنه‌ی تغییرات به دوره‌های بعدی زندگی نیز تعمیم می‌یابد. بنابراین، «هرگونه حادثه‌ای که در دوران کودکی اتفاق می‌افتد، فرایند رشد را در زندگی بزرگسالی تحت تأثیر قرار می‌دهد». در نتیجه، رشد طی مراحل مختلف و مداوم صورت می‌گیرد و پیوستگی دارد.

(رشد، صفحه‌ی ۱۳۴)

۲۶۷. گزینه‌ی «۱»

یکی از ویژگی‌ها و مشخصات اصلی رشد، این است که در رشد «انعطاف‌پذیری» وجود دارد. انعطاف‌پذیری به معنای ظرفیت انسان برای تغییر در مقابل تجربیات مثبت یا منفی زندگی است. اگرچه رشد یک فرایند پیوسته و مداوم است و حوادث گذشته در پیدایش حوادث آینده نقش دارد، ولی متخصصان رشد معتقدند که بر اساس تغییرات گوناگون زندگی فرد، دوره‌ی رشد نیز می‌تواند به‌طور ناگهانی تغییر یابد. این انعطاف‌پذیری به انسان کمک می‌کند تا نقایص و اختلالات رشدی خود (نظیر مثال مطرح شده در صورت سؤال؛ پرخاشگری و مورد قبول دوستان نبودن در نتیجه‌ی آن) را مرتفع سازد.

(رشد، صفحه‌ی ۱۳۶)

۲۶۸. گزینه‌ی «۳»

پایزه تحقیقات متعددی را درباره‌ی درک کودکان در مورد مفاهیمی چون عدد، زمان، حجم، طول، سطح، مقدار و ... انجام داد و «در نهایت» به این نتیجه رسید که «کودکان همان‌گونه که رشد می‌کنند، در اثر تجربه، ساختارهای شناختی ساده‌ی خود را به ساختارهای شناختی پیچیده تبدیل می‌کنند».

توجه شود که سایر گزینه‌ها نیز از جمله عقاید و نظریات ژان پیاژه به‌شمار می‌روند اما عبارت «در نهایت» در صورت سؤال، به نتیجه‌ی نهایی یافته‌های پیاژه اشاره دارد که در گزینه‌ی «۳» بیان شده است.

(رشد، صفحه‌ی ۱۳۸)

۲۶۹. گزینه‌ی «۴»

طبق تصویر «۳-۲» در صفحه‌ی ۴۱ کتاب درسی، هر پدر و مادری می‌توانند چهار ترکیب احتمالی از کروموزوم‌های جنسی را به‌وجود آورند که به صورت‌های زیر است:

۲۶۱. گزینه‌ی «۳»

برای رسیدن به جواب قطعی در نمونه‌ی داده شده در صورت سؤال، بایستی در اولین قدم، آن را خوب «توصیف» نماییم. اولین هدف در روان‌شناسی علمی، «توصیفی آزمون‌پذیر و تجربی» از پدیده‌های روان‌شناختی است، به‌گونه‌ای که امکان بررسی علمی آن‌ها امکان‌پذیر باشد. به همین دلیل، در پاسخ به موضوع یاد شده در صورت سؤال نیز در اولین قدم باید «توصیف کاملی از افراد عصبی» ارائه شود.

(کلیات، صفحه‌ی ۱۴)

۲۶۲. گزینه‌ی «۲»

اگر «پیش‌بینی دارای درجه‌ی بالایی از اعتبار» باشد، در آن هنگام، روان‌شناس می‌تواند رابطه‌ی بین علت و معلول را مورد توجه قرار دهد.

(کلیات، صفحه‌ی ۵)

۲۶۳. گزینه‌ی «۱»

«پس‌خوراند زیستی»، تکنیکی است که به افراد آموزش داده می‌شود تا فرایندهای جسمانی خود مانند تپش قلب و فشار خون را که پاسخ‌هایی خودکارند و معمولاً تحت کنترل ارادی فرد نیستند، مهار کنند. این تکنیک در «رویکرد رفتاری» مورد بررسی قرار می‌گیرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۲» و «۳»: «حساسیت‌زدایی تدریجی» از دیگر یافته‌های رویکرد رفتاری است که در آن، به تدریج و در فرایندی گام به گام، عامل ترس‌زا را به فرد ارائه می‌دهند که تا جایی که بتواند تماس واقعی و بدون اضطراب با آن داشته باشد.

(کلیات، صفحه‌ی ۱۳)

۲۶۴. گزینه‌ی «۲»

از جمله انتقادات وارده بر رویکرد انسان‌گرا عبارت است از: توجه رویکرد انسان‌گرا به تجربه‌ی شخصی افراد، با این اشکال روبه‌روست که تمام آن چیزی را که فرد از خود گزارش می‌دهد، نمی‌تواند همان چیزی باشد که آن‌ها را تجربه‌ی شخصی کرده است. (زیرا هر فرد سعی می‌کند بهترین تصویر را از خود ارائه دهد، هرچند که آن‌گونه نباشد). رویکرد انسان‌گرا، مبهم بوده و آزمایش‌پذیر نیست. نظریه‌ها در این رویکرد به‌گونه‌ای معرفی می‌شود که «امکان تأییدپذیری آن‌ها وجود ندارد».

(کلیات، صفحه‌ی ۱۷)

۲۶۵. گزینه‌ی «۴»

هدف اصلی در تحقیقات بنیادی، گسترش و افزایش دانش ما در پدیده‌ی مورد نظر و به‌طور خاص، رفتار است. در تحقیقات کاربردی، هدف استفاده‌ی عملی از یافته‌های روان‌شناسی در زندگی روزمره است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: لوب پس‌سری در ادراک اطلاعات بینایی نقش دارد.

گزینه‌ی «۲»: لوب گیجگاهی در شنوایی و پردازش‌های بینایی پیشرفته نقش دارد.

گزینه‌ی «۳»: «قشر مخ حسی بدن» در ناحیه‌ی «شکنج پس‌مرکزی» قرار دارد.

(فرایندهای شناختی، صفحه‌ی ۸۰)

۲۷۵. گزینه‌ی «۲»

رفتار نسبتاً مستقل از جمله خصوصیات «رشد هیجانی و اجتماعی» دوره‌ی کودکی اول است.

(فرایندهای شناختی، صفحه‌ی ۴۷)

۲۷۶. گزینه‌ی «۳»

یکی از اصول مهم در حافظه این است که یادگیری (رمزگردانی) ارادی از یادگیری غیرارادی (ضمنی) مؤثرتر است. در هنگام ثبت اطلاعات و یادگیری، هرچه اطلاع فرد یادگیرنده از جریان یادگیری و نحوه‌ی بازبینی اطلاعات بیش‌تر باشد، عملکرد حافظه بهتر خواهد بود. بدیهی است که هر قدر به میزان آگاهی و اطلاع فرد در جریان یادگیری افزوده شود، به همان اندازه به یادآوری مؤثرتر او کمک خواهیم کرد؛ در مقابل، هر اندازه از میزان هشیاری و آگاهی فرد در جریان یادگیری و رمزگردانی کاسته شود، عملکرد او با دشواری بیش‌تری توأم خواهد بود.

در فرض این سؤال، با ارائه‌ی تعدادی سؤال از صفحات معین به فرد یادگیرنده، در واقع بر میزان آگاهی و هشیاری او افزوده‌ایم (یادگیری ارادی) و به همان میزان نیز عملکرد حافظه بهتر خواهد بود.

(فرایندهای شناختی، صفحه‌ی ۹۰)

۲۷۷. گزینه‌ی «۱»

مطالعات گوناگون نشان داده‌اند که بازشناسی از یادآوری با کمک سرنخ، و یادآوری با کمک سرنخ از یادآوری آزاد آسان‌تر است و فرد عملکرد بهتری را در حافظه خواهد داشت.

(صفحه‌ی ۹۳)

۲۷۸. گزینه‌ی «۱»

اطلاعات چهار نوع حافظه‌ی تولوینگ، خصوصاً دو نوع «حافظه‌ی معنایی» و «حافظه‌ی حوادث خاص»، بایک‌دیگر در تعامل‌اند و از یک‌دیگر حمایت می‌کنند؛ چنان‌که اگر در هنگام یادآوری، سیستم‌های بیش‌تری از انواع حافظه درگیر شوند، بدیهی است که عملکرد بهتری را از فرد می‌توان انتظار داشت.

(فرایندهای شناختی، صفحه‌ی ۹۷)

۲۷۹. گزینه‌ی «۳»

باید توجه داشت که فشار روانی صرفاً یک امر بیرونی نیست و تا اندازه‌ای بستگی به نوع نگرش ما نسبت به خود، دیگران و محیط اطرافمان دارد. به

$$44 + xy - 44 + xy - 44 + xx - 44 + xx$$

(رشد، صفحه‌ی ۴۱)

۲۷۰. گزینه‌ی «۲»

در دوره‌ی طفولیت، «رشد طبیعی و تدریجی مغز»، امکان رشد مهارت‌های حرکتی، از بازتاب‌ها تا اعمال داوطلبانه‌ی کودک نظیر چنگ زدن و راه رفتن را به وجود می‌آورد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۳»: بازتاب‌ها و اعمال داوطلبانه‌ی کودک نظیر چنگ زدن و راه رفتن، از جمله مهارت‌های حرکتی است که در این دوره رشد می‌کند و علت آن، رشد طبیعی و تدریجی مغز است.

(رشد، صفحه‌ی ۴۳)

۲۷۱. گزینه‌ی «۴»

در دوره‌ی کودکی اول، با «رشد هیجانی و اجتماعی»، مفهوم خود به شکل مثبتی در کودکان شکل می‌گیرد و کودکان این کفایت و اطمینان را به دست می‌آورند که نسبتاً مستقل رفتار کنند.

(رشد، صفحه‌ی ۴۷)

۲۷۲. گزینه‌ی «۱»

در «استدلال قیاسی» که در دوره‌ی نوجوانی شکل می‌گیرد، نوجوان می‌تواند با یک قضیه و تئوری کلی شروع کرده و سپس استنباط منطقی از آن داشته باشد. در واقع نوجوان به دنبال اصول کلی می‌گردد و در نهایت، با «جمع‌آوری مدارک و شواهد اصلی» در مورد موضوع به نتیجه‌گیری می‌رسد.

(رشد، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۲۷۳. گزینه‌ی «۲»

مثال صورت سؤال، به‌خوبی روشن می‌سازد که ادراک چیزی فراتر از دریافت ساده‌ی اطلاعات حسی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: این‌که کدام سلول‌های عصبی درگیر می‌شوند و چه فراوانی معینی از تکرانه‌های عصبی وجود دارد، «معنا و تفسیر متفاوتی» را در ادراک اشیا به وجود می‌آورد.

گزینه‌ی «۳»: کدگذاری اطلاعات (مثلاً بینایی) در مغز به‌صورت عکس‌برداری از شکل اشیا نیست و «یک جنبه‌ی مهم از کدگذاری»، آن است که در پردازش اطلاعات، سلول‌های عصبی متفاوتی ممکن است درگیر شوند.

(فرایندهای شناختی، صفحه‌ی ۷۷)

۲۷۴. گزینه‌ی «۴»

طبق تصویر ۳-۳، کتاب درسی که نشانگر لوب‌های چهارگانه در قشر خاکستری مغز است، قشر مخ حرکتی اولیه در منطقه‌ی «شکنج پیش‌مرکزی» قرار دارد.

عبارت دیگر، به این بستگی دارد که آیا ما رویدادهای حادثه‌ای را فشار روانی تلقی می‌کنیم و آن را تهدیدی علیه خود می‌دانیم یا خیر.

(سلامت روانی و اختلال روانی، صفحه‌ی ۱۲۳)

۲۸۰. گزینه‌ی «۲»

یک نوع از «اختلال اضطرابی هراس (فوبیا)»، هراس اجتماعی است که فرد مبتلا، ترس شدید از مسخره شدن یا شرم‌منده شدن در وضعیت‌های اجتماعی دارد. مبتلایان به این هراس، می‌ترسند مرتکب خطا شوند، به همین دلیل، از صحبت کردن یا سخنرانی کردن در جمع یا از شرکت در مهمانی‌ها و اجتماعات خودداری می‌کنند و در انزوای اجتماعی به سر می‌برند که این امر منجر به بی‌کفایتی و بی‌لیاقتی آنان در انجام کارها می‌شود.

(سلامت روانی و اختلال روانی، صفحه‌ی ۱۳۷)